

Az Eötvös József Általános Iskola pedagógiai
program
MELLÉKLETEK

OM 201017

2016

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Általános iskola

„A”

Útmutató

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az útmutató a 2015. január 1-jei jogszabályi állapot alapján készült.

TARTALOM

Jogsabályi háttér

A pedagógiai program elkészítésénél az alábbi jogszabályi előírások alkalmazandók:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény

A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény

A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nkt. Vhr.)

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 31.) Korm. rendelet

A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet

A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.)

A tankönyvvé, a pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet

A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról szóló 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet

A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet

A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet

Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet

A fenti jogszabályoknak a pedagógiai programra vonatkozó konkrét előírásai az alábbiak:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről¹

4. §

...

4. egész napos iskola: iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg, működését, feltételrendszerét az oktatásért felelős miniszter jogszabályban határozza meg.

...

5. § (1) A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

a) az óvodai nevelés szakasza, amely a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi,

b) az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:

ba) az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és

bb) az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat,

c) a középfokú nevelés-oktatás szakasza, amely a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium kivételével kilencedik évfolyamon kezdődik, és szakiskolában a tizenegyedik, középiskolában a tizenkettedik évfolyam végén fejeződik be (a továbbiakban a b)-c) pont alattiak együtt: az iskolai nevelés-oktatás szakasza),

d) az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza, amely ha e törvény másképp nem rendelkezik az alapfokú nevelés-oktatás szakasza után kezdődik, és a szakképző iskolában az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképzési évfolyamon fejeződik be.

.....

(4) Az iskolai nevelés-oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) biztosítja, amely meghatározza az elsajátítandó műveltség tartalmát, valamint kötelező rendelkezéseket állapít meg az oktatásszervezés körében, így különösen a tanulók heti és napi terhelésének korlátozására. A szakiskolai közismereti nevelés-oktatás tartalmi követelményeire vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály állapítja meg a Nat-ban foglaltak figyelembevételével.

(5) A Nat-ban foglaltak érvényesülését a kerettantervek biztosítják. Az egyes iskolatípusokban és oktatási szakaszokban a kerettantervek tartalmazzák a nevelés és oktatás céljait, a tantárgyi rendszert, az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát, a tantárgyak egy vagy két évfolyamra vonatkozó követelményeit, továbbá a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait, és meghatározzák a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló kötelező, valamint az ajánlott időkeretet.

26. § (1)⁸⁸ A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az iskola pedagógiai programjának részeként, ha e törvény másként nem rendelkezik, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról. A kollégium az érdekelt iskola pedagógiai programját figyelembe véve készíti el a pedagógiai programját.

(3) Amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, pedagógiai programjának része valamely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és e törvényben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási program.

(4) A többcélú intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához óvodai pedagógiai programot, iskolai helyi tantervet, kollégiumi pedagógiai programot használ. Az általános művelődési központban működő nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programja része a nem köznevelési feladatot ellátó intézményegység tevékenységét is meghatározó pedagógiai-művelődési programnak. A pedagógiai-művelődési program biztosítja a köznevelési és a nem köznevelési közfeladatok egységes elvek szerinti megvalósítását.

(5) Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

32. § (1)⁸⁶ Ha a nevelési-oktatási intézményt egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet tartja fenn:

.....

*c)*⁸⁷ a fenntartó az iskola számára előírhatja valamely az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterv választását és meghatározhatja az intézményben használható tankönyveket, taneszközöket,

*d)*⁸⁸ pedagógiai programjába beépítheti a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő ismereteket, helyi tantervébe a vallási közösség tanításának megfelelő tartalmú hitoktatást építhet be,

.....

*f)*⁸⁹ SZMSZ-ében és házirendjében a vallási közösség tanításával összefüggő viselkedési és megjelenési szabályokat, kötelességeket, jogokat és hitéleti tevékenységet írhat elő,

.....

i) a nevelési-oktatási intézmény SZMSZ-e, házirendje, valamint a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé,

*j)*² az etika tantárgy hittan tantárggyal kiváltható, amennyiben az iskola pedagógiai programja a hittan tantárgy vonatkozásában tartalmazza a Nat-ban az etikára meghatározott fejlesztési követelményeket és tartalmakat.

....

h) és az iskola tananyagában a hittan mint tantárgy szerepel, az állami intézményekre megállapított pedagóguslétszámon felül alkalmazott hitoktatónak, hittantanárnak egyházi felsőoktatási intézményben vagy a vallási tevékenységet végző szervezet által fenntartott felsőoktatási intézményben szerzett hitoktatói, hittantanári vagy a hitélettel kapcsolatos felsőfokú képesítéssel vagy pedagógus szakképzettséggel és az egyházi jogi személy által kibocsátott hitoktatói képesítéssel, továbbá a bevett egyház belső szabálya alapján illetékes egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet általi megbízással kell rendelkeznie.

35/A. §¹⁰¹ Az állami iskola 1-8. évfolyamán az erkölcsstan óra vagy az e helyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

35/B. §¹⁰² (1) A fakultatív hitoktatásnál és a hit- és erkölcsstanoktatásnál az egyházi jogi személynek a feladata a hit- és erkölcsstanoktatás megszervezése, ennek keretében különösen

a) a fakultatív hitoktatás és a hit- és erkölcsstanoktatás tartalmának meghatározása,

.....

46. § (1) A tanuló kötelessége, hogy

.....

(3) A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy

.....

c) nemzetiségi hovatartozásának megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön,

d) részére az állami iskola egész pedagógiai programjában és tevékenységében a nevelés-oktatás során a tájékoztatás nyújtása és az ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalú módon történjék,

.....

(6) A tanuló joga különösen, hogy

.....

b) válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül,

.....

51. § (1)¹⁰⁵ Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi kérelmekről az intézmény pedagógiai programjában foglaltak szerint kell dönteni.

.....

(3) A többcélú intézményben általános iskolai tanulmányaikat befejező tanulók a pedagógiai programban meghatározottak alapján folytatják tanulmányaikat a megfelelő iskolatípus szerinti nevelés-oktatásban.

54. § (1) A pedagógus a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

(2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),

b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),

c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

(3) Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

(4) A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelésére jóváhagyott kerettanterv vagy az oktatásért felelős miniszter engedélyével az iskola pedagógiai programja a (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérő jelölés, szöveges értékelés alkalmazását is előírhatja. Ha az iskola nem alkalmazza az (1)-(2) bekezdésben meghatározottakat, de arra iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, vagy a szülő vagy a tanuló kérésére köteles a félévi és az év végi minősítést osztályzattal is elvégezni. Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni.

(5) Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök, gyakorlati képzés szervezője által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

.....

57. § (1) A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.

62. § (1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

.....

j) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szóvegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,

.....

m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

.....

63. § (1) A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy

.....

b) a pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés-oktatás módszereit megválassza,

c) a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket,

.....

f) a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjának megalkotásában, elfogadásában és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat,

g) szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, ...

69. § (1) A köznevelési intézmény vezetője

.....

d) felelős az intézményi szabályzatok elkészítéséért,

e) jóváhagyja az intézmény pedagógiai programját,

.....

70. § (1)²¹⁷ A nevelőtestület a nevelési-oktatási intézmény legfontosabb tanácskozó és döntéshozó szerve. Az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézményben az önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységnek egy nevelőtestülete van. A nevelési-oktatási intézmény nevelőtestülete a nevelési és oktatási kérdésekben, a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos ügyekben, valamint e törvényben és más jogszabályokban meghatározott kérdésekben döntési, egyebekben véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik.

(2) A nevelőtestület

a) a pedagógiai program elfogadásáról,

.....

dönt.

72. § (1) A szülő kötelessége, hogy

.....

(5) A szülő joga különösen, hogy

a) megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,

.....

83. §

(2) A fenntartó

.....

d) meghatározza az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számát, az adott tanítási évben az iskolában indítható osztályok, a kollégiumban szervezhető csoportok számát,

.....

h) értékeli a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét,

i) ellenőrzi a pedagógiai programot, a házirendet, valamint a SZMSZ-t.

85. § (1)²²³ A fenntartónak, a működtetőnek, ha egyetértési joga van a köznevelési intézmény SZMSZ-e, házirendje, pedagógiai programja tekintetében, az egyetértés kialakítására harminc nap áll rendelkezésre.

97. §

(6)³⁵³ A 27. § (11) bekezdés szerinti mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni. Ezekben az évfolyamokon alkalmazott helyi tantervbe legalább heti öt testnevelés órát kell beépíteni. A többlet testnevelési órákkal a Kt. 52. § (3) bekezdésében meghatározott tanulói kötelező tanórai foglalkozások száma megnövelhető. A többi évfolyamon a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti mindennapos testmozgást kell kifutó rendszerben megszervezni.

(7)³⁵⁴ A 35/A. § szerinti hit- és erkölcstan órát az iskolai nevelés-oktatás első és ötödik évfolyamán, valamint a hat évfolyammal működő gimnáziumban a hetedik évfolyamon 2013. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni.

6. melléklet a 2011. évi CXCV. törvényhez

Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete

1	A	B			C			D	E				
	évfolyam	gyermek, tanuló heti óraszám			osztályok heti időkerete			nemzeti-ségi iskolai nevelés-oktatás többlet tanórai foglalkozásainak száma	sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak száma				
2		BA testnevelés nélkül	BB testnevelés	BC órák testneveléssel	CA engedélyezett	CB a hittan többlet órakerete egyházi intézményekben	CC 6 és 8 évf. gimnázium többlet-órai	DA nemzeti-ség	EA értelmi fogyatékos	EB gyengénlátó	EC vak, nagyothalló, mozgás- és beszéd-fogyatékos	EE siket és autista	EF egyéb
3	óvoda	61		61	61	2							
4	első évfolyam	20	5	25	52	1		2	3	7	8	10	3
5	második évfolyam	20	5	25	52	1		2	3	7	8	10	3
6	harmadik évfolyam	20	5	25	52	1		2	3	7	8	10	3
7	negyedik évfolyam	22	5	27	55	1		2	3	7	8	11	3
8	ötödik évfolyam	23	5	28	51	1	2	2	3	8	9	11	3
9	hatodik évfolyam	23	5	28	51	1	2	2	3	8	9	11	3
10	hetedik évfolyam	26	5	31	56	1	2	2	4	8	10	12	4
11	nyolcadik évfolyam	26	5	31	56	1	2	2	4	8	10	12	4
12	Nyelvi előkészítő és Híd-évfolyamok	25	5	30	56	2		3	4	9	10	13	4
13	kilencedik évfolyam	30	5	35	57	2	2	3	4	9	10	13	4
14	tizedik évfolyam	31	5	36	57	2	2	3	4	9	11	14	4
15	tizennegyedik évfolyam	30	5	35	58	2	2	3	5	11	12	15	5
16	tizenkettedik évfolyam	30	5	35	58	2	2	3	5	11	12	15	5

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
és a köznevelési intézmények névhasználatáról

7. § (1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza

a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

aa) az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,

ab) a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,

ac) az alapfokú művészeti iskola kivételével a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,

ad) a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,

ae) a pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,

af) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,

ag) a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét,

ah) a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit,

ai) a tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályait, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményeit,

aj) a felvétel és az átvétel Nkt. keretei közötti helyi szabályait, valamint szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezéseit,

ak) az alapfokú művészeti iskola kivételével az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervet,

b) az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül

ba) a választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését,

bb) a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát,

bc) az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét,

bd) a Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait,

- be)* az alapfokú művészeti iskola és a kollégium kivételével a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját, ha azt nem az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezik meg,
- bf)* a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályait,
- bg)* középiskola esetén azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát,
- bh)* középiskola esetén az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit,
- bi)* a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit,
- bj)* a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,
- bk)* a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot,
- bl)* az alapfokú művészeti iskola kivételével a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket,
- bm)* az alapfokú művészeti iskola kivételével az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,
- bn)* a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
- bo)* a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket,
- bp)* a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket,
- bq)*^a középiskola esetében a 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a Nat és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján,
- c)* szakképző iskola esetén a szakmai programot,
- d)* amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és az Nkt.-ben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási programot.
- (2) Az iskola valamennyi évfolyamát átfogó helyi tantervet használ.
- (3) Az iskola pedagógiai programja a szakképzés kivételével meghatározza az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályait, szükség esetén különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamisméltással.

(4) A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a projektoktatást is. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

(5) Az iskola pedagógiai programjában meg kell határozni

a) az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendjét,

b) az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátait,

c)^u a tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit.

(6) Ha az általános iskolában a Nat Művészetek műveltségi területen vagy az annak megfelelő tantárgy keretei között emelt szintű oktatás folyik, továbbá ha a szakiskola vagy a szakközépiskola művészeti szakmai vizsgára készít fel, az iskola, valamint az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programja előírhatja, hogy a tanuló a kötelező tanórai foglalkozások keretében tanítási napokon nyolc és tizenhat óra között köteles részt venni művészeti próbákon és előadásokon. Az alapfokú művészeti iskola e feladatkörében a tanulók közismereti iskolai feladatait figyelembe véve határozhatja meg a kötelező részvételt a művészeti próbákon és előadásokon.

.....

(9)^{is} A két tanítási nyelvű iskola a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló jogszabály, a nemzetiségi nevelést-oktatást végző iskola a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló jogszabály alapján készíti el helyi tantervét.

8. § (1) Az összetett iskola, a közös igazgatású köznevelési intézmény és az általános művelődési központ a különböző iskolatípusok nevelési és oktatási céljainak megvalósításához külön-külön helyi tantervet alkalmaz. Az egységes iskola a különböző iskolatípusok nevelési és oktatási céljainak megvalósításához egy helyi tantervet alkalmaz, amely tartalmazza a minden tanuló részére átadásra kerülő közös, továbbá az egyes iskolatípusok nevelési és oktatási céljaira épülő kiegészítő tananyagot és követelményeket, valamint azokat a tanulmányi feltételeket, amelyek alapján be lehet kapcsolódni a kiegészítő tananyag és követelmények elsajátításába.

(2) Ha az egységes iskola az általános iskola feladatai mellett a gimnázium, a szakközépiskola és a szakiskola feladatai közül legalább egyet ellát, meghatározza a tanuló részére a folyamatos továbbhaladás feltételeit, aminek tartalmi és szervezeti követelményeit pedagógiai programjában rögzíti. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell akkor is, ha a nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskola az általános iskola és a középiskola feladatait ellátó egységes iskola tagintézményeként működik.

11. § (1)^{is} A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

a) óvodai nevelése esetén az óvoda pedagógiai programja a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységet,

b) iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza, figyelemmel a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló jogszabályban foglaltakra.

(2) A helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.

13. § (1) Az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni a tanulók, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetőek különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.

(2) A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.

(3) A helyi tanterv határozza meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámában részt kell vennie.

14. § (1) Ha a tanulót kérelmére felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. Erről a tényről a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt a tanulót és a tizennyolc év alatti, továbbá a gondnokság alatt álló tanuló (a továbbiakban a tizennyolc év alatti és a gondnokság alatt álló együtt: kiskorú tanuló) szülőjét írásban tájékoztatni kell.

(2) A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

(3) Ha az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, az iskolába történő beiratkozás a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

(4) A kötelező felvételt biztosító iskolának, valamint a nemzetiségi iskolai nevelést és oktatást nyújtó iskolának lehetőséget kell biztosítania arra, hogy azok is megkezdhessék, valamint folytathassák tanulmányaikat, akik a szabadon választott tanítási órákon nem kívánnak részt venni.

.....

(6) A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

16. § (1) Az első tanítási órát reggel nyolc óra előtt az iskolaszék, ennek hiányában az iskolai szülői szervezet, közösség és az iskolai diákönkormányzat véleményének kikérésével legfeljebb negyvenöt perccel korábban meg lehet kezdeni.

(2)^a Elméleti oktatás keretében a tanítási óra ideje negyvenöt perc. Az iskola ennél rövidebb vagy hosszabb tanítási órát is szervezhet azzal a megkötéssel, hogy a tanítási óra ideje harmincöt percnél nem lehet rövidebb és százharmincöt percnél nem lehet hosszabb, és az egy tanítási napon a tanulók kötelező tanórai foglalkozásainak felső határára vonatkozó rendelkezések szerint tartható kötelező tanórai foglalkozások számításánál a tanítási órákat negyvenöt perces órákra átszámítva kell figyelembe venni.

(3)^a A tanítási órák és az egyéb foglalkozások között a tanulók részére szünetet kell tartani. A szünetek, ideértve a többi szünet időtartamánál hosszabb, főétkezésre biztosított szünet rendjét az iskola házirendje határozza meg.

19. § (1) Egész napos iskolai nevelés-oktatást akkor szervezhet az általános iskola, ha szükség esetén másik osztály indításával, ha pedig ez nem oldható meg, az érintett tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő egyetértésével a tanuló másik iskolába történő átvételével gondoskodnak annak a tanulónak az ellátásáról, aki kiskorú tanuló esetén, akinek a szülei nem kívánja ezt az ellátást igénybe venni. Egész napos iskolai nevelés és oktatás esetében a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve kell megszervezni. Az iskola a pedagógiai programját az Nkt. 26. § (3) bekezdésében meghatározottak alapján készíti el.

(2)^a

(3) Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében kell biztosítani

a) a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,

b) a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,

c) a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

74. § (1)

(3) Ha a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását ellátó iskola helyi tanterve, szakmai programja az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg, a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.

81. §^z (1) Az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa az adott tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban az (5) bekezdésben meghatározott országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fittség) mérésével kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

82. § (1) Az óvoda, az iskola és a kollégium a pedagógiai programjának legalább egy példányát oly módon köteles elhelyezni, hogy azt a szülők és a tanulók szabadon megtekinthessék.

(2) Az óvoda, iskola, kollégium vezetője vagy az általa kijelölt pedagógus köteles a szülők, tanulók részére tájékoztatást adni a pedagógiai programról.

(3) Az SZMSZ-t, a házirendet és a pedagógiai programot a nevelési-oktatási intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

118. §

(3) A szakmai munkaközösség véleményét szakterületét érintően

a) a pedagógiai program, továbbképzési program elfogadásához,

b) az óvodai nevelést és az iskolai nevelés-oktatást segítő eszközök, a taneszközök, tankönyvek, segédkönyvek és tanulmányi segédletek kiválasztásához,

c) a felvételi követelmények meghatározásához,

d) a tanulmányok alatti vizsga részeinek és feladatainak meghatározásához be kell szerezni.

121. § (1)^{us} Az Nkt. 73. § (3) bekezdése szerinti intézményi tanács

(7) Az intézményi tanács véleményt nyilváníthat a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Ki kell kérni az intézményi tanács véleményét a pedagógiai program, az SZMSZ, a házirend, a munkaterv elfogadása, továbbá a köznevelési szerződés megkötése előtt.

122. §

(9) Az iskolaszék véleményt nyilváníthat a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben. Ki kell kérni az iskolaszék véleményét a pedagógiai program, az SZMSZ, továbbá a házirend elfogadása előtt.

128. § (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

a) az egészséges táplálkozás,

b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,

c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,

d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,

e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,

f) a személyi higiéné

területére terjednek ki.

.....

(5) A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

(6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

.....

8)¹³⁵ A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásánál beszerzi

a) az intézményben dolgozó óvoda- vagy iskolapszichológus,

b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá

c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

.....

135. § (1)¹³⁴ Nyolc évfolyamos általános iskolai két tanítási nyelvű nevelés-oktatás abban az általános iskolában folytatható, amelyik három egymást követő tanév átlagában teljesíti azt a feltételt, hogy a hivatal által szervezett célnyelvi mérésben a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban részt vevő tanulók legalább hatvan százaléka megfelel

a) a hatodik évfolyamon a Közös Európai Referenciakeret (a továbbiakban: KER) szerinti A2 szintnek, és

b) a nyolcadik évfolyamon az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsgabizonyítványok Magyarországon történő honosításáról szóló 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott KER szerinti B1 szintű nyelvtudást mérő célnyelvi mérés követelményeinek.

.....

171. § (1)¹⁹⁷ Az általános iskola és a középfokú iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség kibontakoztató felkészítésben. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés (a továbbiakban: képesség kibontakoztató felkészítés) megszervezése nem járhat együtt a hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével.

(2) A képesség kibontakoztató felkészítés keretében a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva biztosítja az iskola

- a) a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- b) a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- c) a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

(3) A képesség kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.

(4) A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

(5)¹⁹⁸ A képesség kibontakoztató felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 67/A. §-a alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra, hátrányos helyzetűnek minősül. A hátrányos helyzetű tanulók számának megállapításánál a sajátos nevelési igényű hátrányos helyzetű tanulókat csak akkor kell figyelembe venni, ha iskolai nevelésük, oktatásuk a többi tanulóval együtt, azonos iskolai osztályban, csoportban történik. Azokat a sajátos nevelési igényű tanulókat, akik a fogyatékosság típusának megfelelően létrehozott osztályban, csoportban teljesítik tankötelezettségüket, és akikről a szakértői bizottság által kiadott szakvélemény megállapította, hogy kizárólag a többi tanulótól elkülönítetten oktathatóak, a hátrányos helyzetű tanulók számának, arányának meghatározására irányuló valamennyi számításnál figyelmen kívül kell hagyni. A hátrányos helyzetű tanulók e rendelet alapján meghatározott száma, aránya az adott tanév során az adott tanév októberi létszámstatisztikában megállapított létszámhoz, arányhoz igazodik.

(6)¹⁹⁹ Az iskola igazgatója felveheti a képesség kibontakoztató felkészítésbe azt a tanulót is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képesség kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók létszámának harminc százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve.

172. § (1)²⁰⁰ A képesség kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló az oktatásért felelős miniszter által kiadott program szerinti egyéni fejlesztési terv alapján történő haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább háromhavonta értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.

(2) A képesség kibontakoztató felkészítést az intézmény a külön jogszabályban erre kijelölt szervezettel kötött együttműködési megállapodás alapján, a szervezet szakmai támogatásával szervezi meg, amely szakmai szolgáltatás kiterjed az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény 31. §-a szerinti önkormányzati intézkedési terv közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terve elkészítésének támogatására is. A szervezet minőségirányítási követelményeknek megfelelő szakmai támogató rendszert épít ki és működtet a minőségi pedagógiai szolgáltatáshoz történő hozzáférés érdekében, továbbá a képesség kibontakoztató felkészítésben részt vevő intézmény az érintett tanuló programnak megfelelő fejlesztése céljából készített intézményi fejlesztési terv megvalósításában történő előrehaladás folyamatos nyomon követése mellett szakmai-módszertani fejlesztő munkát végez.

.....

(5)²⁰⁴ A képesség kibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni abban az esetben, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló. Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képesség-kibontakoztató felkészítést nem lehet megszervezni.

(6) E § alkalmazásában általános iskola alatt többcélú intézmény esetén az általános iskolai intézményegységet kell érteni.

182/B. §²⁰⁴ (1) A beiratkozást követő három napon belül az igazgató az érintett egyházi jogi személy meghatalmazott képviselőjének átadja az egyház által szervezett hit- és erkölcsstan oktatásra jelentkezett tanulók 182/A. § (8) bekezdése szerinti adatait.

(3) A (2) bekezdés szerinti egyeztetés során a tanulócsoportok kialakításával kapcsolatban figyelembe kell venni, hogy

a) a hit- és erkölcsstan oktatásban részt vevő tanulócsoportok összevonhatók,

b) az erkölcsstan helyett választott hit- és erkölcsstan órákat elsősorban az erkölcsstan órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.

.....

(7) Amennyiben a szülő a következő tanévre vonatkozóan az erkölcsstan vagy a hit- és erkölcsstan tantárgyra vonatkozó választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig írásban közli az igazgatóval és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével.

(8) Amennyiben a szülő vagy törvényes képviselő a tanuló számára a második-nyolcadik évfolyamokon erkölcsstan helyett hit- és erkölcsstan vagy más egyházi jogi személy által tartott hit- és erkölcsstan oktatást választ, a tanulmányok megkezdésének feltételeit az újonnan választott hit- és erkölcsstan oktatást folytató egyházi jogi személy határozza meg.

.....

(10) A hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54. § (2)-(3) vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik. Az iskola a tanügyi dokumentumaiban az „Erkölcsstan/Hit- és erkölcsstan” megnevezést használja.

KAPCSOLATOK

Jogszabályi megfelelés bemutatása

Az alábbiakban sorra vesszük a jogszabályokban tételesen előírt tartalmakat, szabályozandó területeket. Konkrétan megjelöljük, mely jogszabály melyik paragrafusa vonatkozik rá. Utalunk arra, hogy az egyes témák a minta pedagógiai programban hol jelennek meg.

Témák	Jogszabályi előírások	Helye a mintában
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1)-(2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) aa)	Nevelési program
Fejlesztési területek – nevelési célok	110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról	Útmutató 1. sz. melléklet
Kulcskompetenciák	110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról	Nevelési program
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ab)	Nevelési program
A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ac); 128-131. §; 168. §; 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról 2. §	Nevelési program
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ad)	Nevelési program

Témák	Jogszabályi előírások	Helye a mintában
A pedagógusok helyi intézményi feladatai	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 62. § (5)-(7) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ae) 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 17. §	Nevelési program
Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ae)	Nevelési program
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő, a sajátos nevelési igényű és a tehetséges tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 3., 13., 25. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) af); 138-139. §; 171-172. §; 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. § A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet	Nevelési program
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 48. § 20/2012. EMMI rendelet 7. § (1) ag); 120. §;	Nevelési program
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 3. § (1)-(2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ah); 83. §; 119. §; 120. §, 122. §	Nevelési program
A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ai); 64-78. §; 104. §; 177. §	Helyi tanterv

Témák	Jogszabályi előírások	Helye a mintában
A felvétel és az átvétel helyi szabályai	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 45. § (2), 49-53. § 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) aj); 21-23. §; 28. §, 50. §	Helyi tanterv
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ak); 128. § (3) e)	Nevelési program
A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2), (5) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) ba) 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről 4/2013. (I. 11.) EMMI rendelet a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveinek kiadásáról 32/2012 (X. 08.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének és oktatásának tantervi irányelveiről	Helyi tanterv
Kötelező tanórai foglalkozások	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2), 6. sz. melléklet 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bb), 13. § (3) 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről 2. § (6)	Helyi tanterv
A nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2), 6. sz. melléklet 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bb) 14.§	Helyi tanterv
Kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bb)	Helyi tanterv

Témák	Jogszabályi előírások	Helye a mintában
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bc) 2013. évi CCXXXII. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, a pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről	Helyi tanterv
A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 5. § (1) b) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bd) 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptantervről	Helyi tanterv
A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 27. § (11), 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) be), 141. §	Helyi tanterv
Komplex intézményi mozgásprogram	110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti Alaptantervről II.3.10. Testnevelés és sport A) ALAPELVEK, CÉLOK	Helyi tanterv
A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bf)	Helyi tanterv
A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, továbbá a tanulók írásbeli és szóbeli beszámoltatásának formái	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 54. § 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bi)	Helyi tanterv
A magatartás és szorgalom minősítésének elvei	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 54. § (2) b)-c); 62. § (1) f) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bi)	Helyi tanterv

Témák	Jogszabályi előírások	Helye a mintában
A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bj)	Helyi tanterv
Nemzetiségi ismeretek	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2) 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól 1. sz. melléklete 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bk)	Útmutató, specialitások
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 80. § (9) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bl); 81. §	Helyi tanterv
Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bm) 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról 5. § (3)	Nevelési program
A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 1. § (2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bn); 171-172. § 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. §	Nevelési program
Egész napos iskolai program	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 4.; 26. § (3); 27.§ (2); 55. § (1) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) d); 19. §	Útmutató, specialitások
Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (5) b)	Helyi tanterv

Témák	Jogszabályi előírások	Helye a mintában
A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 54. § (4)-(5); 57. § (1); 70. § (2) h); 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (5) c)	Helyi tanterv
<i>A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek</i> <i>(választható elemek)</i>	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1)-(2) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § bp) 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről 17. § (1)	Útmutató, specialitások
Legitimációs záradék <u>Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai</u> <u>A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék</u>	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1)	Legitimációs záradék
A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet	Legitimációs záradék
A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 82. §	Legitimációs záradék

KAPCSOLAT AZ ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI SZAKMAI ELLENŐRZÉSSSEL

Az alábbiakban kiemeljük azokat a fejezeteket, amelyek szoros kapcsolatban vannak az országos szakmai ellenőrzés elvárásaival, segítve ezzel az intézményi önértékelést.

Az ellenőrzés területei		
Téma, fejezet	Tanfelügyelet	Pedagóguskompetenciák
Az iskolában folyó nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	A VEZETŐ pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása 2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása 3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása 4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása 5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása Az INTÉZMÉNY pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 1. Pedagógiai folyamatok 2. Személyiség és közösségfejlesztés 3. Eredmények 4. Belső kapcsolatok, együttműködés 5. Az intézmény külső kapcsolatai 6. A pedagógiai munka feltételei 7. A PP-ban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés	1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szakmai tudás 2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók 3. A nevelési folyamat támogatása 4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóknak a többi tanulóval együtt történő sikeres együttneveléséhez szükséges megfelelő módszertani felkészültség. 5. A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi – kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység. 6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése 7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás 8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Az ellenőrzés területei		
Téma, fejezet	Tanfelügyelet	Pedagóguskompetenciák
A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	A VEZETŐ pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása 5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása Az INTÉZMÉNY pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 2. Személyiség és közösségfejlesztés 7. A PP-ban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés	1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szakmai tudás 6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése 8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	A VEZETŐ pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása 5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása Az INTÉZMÉNY pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 2. Személyiség és közösségfejlesztés 7. A PP-ban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés	1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szakmai tudás 6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése 8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért
A pedagógusok helyi intézményi feladatai	A VEZETŐ pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása	7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás 8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Az ellenőrzés területei		
Téma, fejezet	Tanfelügyelet	Pedagóguskompetenciák
Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	A VEZETŐ pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása	7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás 8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	A VEZETŐ pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása Az INTÉZMÉNY pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 1. Pedagógiai folyamatok 2. Személyiség és közösségfejlesztés 6. A pedagógiai munka feltételei 7. A PP-ban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés	1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szakmai tudás 2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók 3. A nevelési folyamat támogatása 4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóknak a többi tanulóval együtt történő sikeres együttneveléséhez szükséges megfelelő módszertani felkészültség. 5. A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi – kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység. 7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás 8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

	Az ellenőrzés területei	
Téma, fejezet	Tanfelügyelet	Pedagóguskompetenciák
Nemzetiségi ismeretek	A VEZETŐ pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása 5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása Az INTÉZMÉNY pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: 2. Személyiség és közösségfejlesztés 5. Az intézmény külső kapcsolatai 6. A pedagógiai munka feltételei	
<i>A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek</i> <i>(választható elemek)</i> A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	Pályázati projektek megvalósításának szerepe az iskola pedagógiai tevékenységeiben A VEZETŐ pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása Az INTÉZMÉNY pedagógiai-szakmai ellenőrzésének területeiből: Pedagógiai folyamatok Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció A PP-ban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés	1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szakmai tudás 3. A nevelési folyamat támogatása 8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

MELLÉKLETEK

SZ. MELLÉKLET: A NEMZETI ALAPTANTERV NEVELÉSI ALAPELVEKRE, CÉLOKRA, FELADATOKRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSAI

Fejlesztési területek – nevelési célok (Nemzeti alaptanterv)

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, a nevelés és az oktatás során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelműtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az alapvető jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtörésből sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy a nevelési-oktatási folyamatban részt vevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyermekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttálló fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, amelyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegségmegelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ az intézményi komplex mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, amelynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terepének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat, és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, amely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nemcsak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára, és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák (NAT)

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

motiváció

saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása

önismeret

önértékelés, illetve mások objektív értékelése

figyelem

segédeszközök használata

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

egészséges életvitel

mentális egészség

magatartási szabályok alkalmazása

kommunikációs képesség

empátia

problémamegoldó képesség

európai tudat

a nemzeti öntudat helyes értelmezése, amely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja

stressz és frusztráció kezelése

változások iránti fogékonyság

együttműködés

magabiztosság

érdeklődés

személyes előítéletek leküzdése

az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen

kompromisszumra való törekvés

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek

kihívások felismerése, értelmezése

a gazdaság működésének átfogóbb megértése

a pénz világában való tájékozódás

a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete

tervezés, szervezés, irányítás

vezetés

delegálás

az elemzés

a kommunikálás

a tapasztalatok értékelése

kockázatfelmérés és vállalás

egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

**SZ. MELLÉKLET: MINTA A HELYI TANTERV TANTÁRGYI PROGRAMOK
FEJEZETÉHEZ**

SZ. MELLÉKLET: A HELYI ÉRTÉKELÉSI RENDSZER KIDOLGOZÁSA

Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

Megfigyelés

Írásos kikérdezés (kérdőív)

Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)

Tanulók által készített produktumok vizsgálata

Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)

Dokumentumok elemzése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya:

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Tanév eleji diagnosztizáló	Százalékos kiértékelés Nem osztályozható!	Állapotfelmérés
Félévi szummatív	Százalékos kiértékelés	Összefüggő témakörök egymásra épülésének ellenőrzése
Tanév végi szummatív	Százalékos kiértékelés	Adott tanév tananyagának beépülése
Témakörönkénti, formatív dolgozat	Százalékos kiértékelés	
Témazáró dolgozat	Százalékos kiértékelés	Egy témakör beépülésének kontrollálása
Írásbeli felelet		Rövidebb szakasz teljesítettségének ellenőrzése, beszédképesség fejlődése
Gyűjtőmunka	A munkaközösség által meghatározott módon értékelve	Az önállóság fejlődésének vizsgálata
Órai munka	Pontozásos módszerrel	Napi nyomon követés
Témahét, projekt	A tanórai és a házi felkészülés során végzett tevékenységek	A tanuló egyéni és csoportos teljesítményének és tudásának

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
	osztályozhatók, a kooperatív technikák során alkalmazott módszerek a mértékadóak.	értékelése, továbbá a csoportban végzett munkában való részvétel, az együttműködés szintjének értékelése.
Írásbeli házi feladat	Az értékelés egyedi módja szerinti módszerrel	Az otthoni gyakorlás ellenőrzése, hibák javítása, szorgalom

Értékelés

Szöveges értékelés

A szöveges, írásbeli értékelésekben jól nyomon követhető az iskola értékelési rendszerének négy alkotóeleme: a tevékenység, a produktum, a feltétel és a kritérium.

Félévkor egyénre szabott fejlődési beszámolót kapnak a tanulók és a szüleik. Az értékelési szempontok összetettek, nem egy-egy tantárgyra, hanem a tanuló egész személyiségére koncentrálnak.

Az értékelési ívek tartalmazzák:

- a tanulást befolyásoló tényezők fejlettségének,
- a tanulási technikák szintjének,
- a kommunikációs és olvasási képességek,
- a számolási és matematikai képességek,
- a művészeti és mozgásos tevékenységek értékelését,
- a gyermek érzelmi életének és társas kapcsolatainak főbb jellemzőit.

A szöveges értékelés arra is lehetőséget kínál, hogy a pozitívumok kiemelésével buzdítsa a tanulókat, sőt, a lehetséges fejlesztési irányt is megmutassa.

Fontos, hogy az integráltan oktató, enyhe értelmi fogyatékos tanulók értékelésekor a rájuk vonatkozó, az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett vagy módosított követelményrendszer a meghatározó.

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

- a szöveges értékelés – árnyalt értékelés
- egyéni fejlődési napló

Nevelési eredményvizsgálatok

Célja: megmutatja a tanulók neveltségi, fejlettségi állapotát, a nevelés hatékonyságának elemzésére ösztönöz, és mindezzel megalapozza a további nevelőmunka tudatos, célratorő irányítását, korrekcióját és továbbfejlesztését.

A személyiség neveltségének mutatói:

Az egyén tevékenysége

A tevékenység folyamatában kialakuló erkölcsi tudata

A tevékenységben kialakuló tulajdonságok, készségek, képességek, attitűdök

A tevékenységre ösztönző motívumok

Az egyén életmódja

A közösség fejlettségi állapotának mutatói:

A közösség tevékenységrendszerének tartalma és kiterjedtsége

A közösség szerkezetének sajátosságai

Az önkormányzati tevékenység minősége

A közvélemény minősége

A közösség külső kapcsolatainak fejlettsége

Eredményvizsgálati módszerek

Megfigyelés.

Beszélgetés.

Kérdőíves felmérés.

Pedagógiai helyzetteremtés.

A tanulói produktumok elemzése.

Az iskolai dokumentáció tanulmányozása.

A végzett növendékek helytállásának vizsgálata.

Az intézménybe érkező első osztályos tanulók neveltségi szintjének felmérése és a feladatok meghatározása.

A negyedik osztályba történő átlépéskor a neveltségi, fejlettségi mutatók vizsgálata.

Nevelési értekezletek témája (évente egyszer) valamelyik neveltségi szint széles körű vizsgálata.

A félévi és év végi osztályozó értekezleten részletes beszámoló az osztály neveltségi szintjéről, és a következő időszak feladatairól.

Félévenkénti magatartás és szorgalom nevelőtestületi értékelése.

A neveltségi szint mérését 3 nagy csoportra bontjuk, amely az alábbi szakaszokhoz kapcsolódik:

1-3. osztályban az iskolai életbe való integrálódást segíti,

4-5. osztályban, amely a tagozatváltás okozta nehézségeket hivatott megkönnyíteni,

8. osztály komplex vizsgálata, melyben felmérjük, hogy a 8 éves képzés, nevelés milyen színvonalon valósul meg.

Minden év elején mérjük (1-8. osztály) a közösségek fejlettségi szintjét. Így természetesen szociometriai vizsgálattal, és annak értékelésével kezdünk minden tanévet, és ennek ismeretében határozzuk meg a közösség és azon belül a tanulókra vonatkozó célokat és feladatokat.

Körzeti beiskolázású iskolaként a következő nevelési területeken kívánjuk erősíteni a minőséget:

Erkölc: alapvető emberi értékek, melyet a pedagógiai program és a házirend tartalmaz (pl. szeretet, tisztelet, felelősségérzet stb.).

Környezetkultúra (vonatkozik a környezet kialakítására és jelenlegi állapotának, állagának megőrzésére, a fenntarthatóság elérésére).

Fegyelem (önfegyelem, „kollektív” fegyelem)

Eddigi tapasztalataink alapján külön figyelmet fordítunk minden évfolyamon a tanulók és a felnőtt (gyermek-szülő, gyermek-pedagógus stb.) kapcsolat optimalizálására.

A kulturált kommunikáció terén kívánunk javítani.

Munkához való viszony és az önművelésre való igény fejlesztése.

Minden tanulócsoportról készül a csoporton belüli kapcsolatokat ábrázoló szerkezeti diagram, amely feltárja a csoport szerkezeti hiányosságait, az egyes tanulók esetleges kirekesztettségét. Készülnek interjúk a konfliktuskezelés, a közösség igényeinek felmérése tárgykorben. Megjelenik a csoportokban a szerepvállalás, illetve a szerepek felosztásának tényleges alakulása. Legyünk tisztában a csoport külső és belső kommunikációs szokásaival. Felmérésünk tükrözi a gyermekek szocializációjának szintjét, illetve fejlesztési lehetőségeit. Kialakult képünk kell, hogy legyen arról, hogy az osztályközösségeket miként tudjuk az iskolai közösségbe integrálni úgy, hogy arculatukat megőrizve önállóak maradhassanak.

A felvázolt mérések alapvető szempontjai:

a tanulók egymáshoz való viszonya

szülő és pedagógus viszonya

gyermek és pedagógus viszonya

gyermek és szülő viszonya

Ezeket a szempontokat a következő eszközök felhasználásával kívánjuk megvizsgálni:

beszélgetés, interjú (egyéni és csoportos)

kérdőív

rajz

szerepjáték

A felmérések során szerzett információkat a következő évi osztályfőnöki, gyermekvédelmi és napközis munkatervbe kívánjuk beépíteni.

A felmérések idejét, értékelésének feldolgozását a tárgyévre vonatkozó éves programunk tartalmazza. A megvalósításért közösségenként az osztályfőnökök felelősek, az átfogó vizsgálat összegzését a munkaközösség-vezetők, illetve az igazgató végzi.

Ezen ismeretek tudatában tudjuk a következő tanév kiemelt nevelési céljait meghatározni.

A tanulók átvétele

A székhely és tagiskola közötti átiratkozás elbírálása az igazgató jogkörébe tartozik.

A felvétel során alkalmazott eljárás:

Az iskola vezetése elbeszélget a leendő tanulóval és a szülővel az iskolaváltás okairól, az iskola elvárásairól, házirendjéről. Az első tanórákon, illetve dolgozatíráskor felmerülő hiányosságokat az osztálytanító, illetve szaktanár irányításával a tanuló egyénileg pótolja. Speciális nyelv- és emelt szintű matematika oktatásunk óraszámjai miatt a tagozatra történő átvétel feltétele, ha a szülő vállalja, hogy gyermeke a tananyagot pótolja. A pótlás időtartama egyéni elbírálás alá esik melyet a szaktanárok állapítanak meg, de legkésőbb a tanév vége. Ezen idő letelte után a tanuló vizsgát tesz. Amennyiben a tanuló első félévben érkezik, a félévi osztályzat alól mentességet kaphat, s helyette a szaktanár szóveges értékeléssel értesíti a szülőt az eddig elért eredményről. Ha a tanuló a második félévben érkezik és valamelyik tantárgyat addig nem tanulta, indokolt esetben egy teljes tanévet is kaphat a felzárkózásra.

Ha a tanuló külföldről érkezik, vagy előző iskolájában magántanuló volt, különbözeti vizsgát köteles tenni az igazgató által meghatározott tantárgyakból.

SZ. MELLÉKLET: EGÉSZ NAPOS ISKOLAI PROGRAM

Az egész napos iskola a hátrányok leküzdésének, az esélyegyenlőség növelésének egyik eszköze. Fontos élettér, amely egyben kifejezi az iskolai szocializációs és civilizációs feladatainak fontosságát is. Hangsúlyozni kell azonban a megoldás eszköz jellegét. Hatékonysága a belső tartalomtól, minőségtől, színvonalától függ.

Csak minőségi egész napos iskolai program esetén várható el, hogy ennek az oktatásszervezési formának a célkitűzései megvalósulhassanak.

A törvényi-jogszabályi háttér rendelkezéseket tartalmaz az iskola hagyományos működési mechanizmusainak átalakítására, a differenciáltabb, hatékonyabb tanulásszervezésre, az eredményesebb nevelésre. Kiterjesztett iskolafunkciót szorgalmaz, a hagyományos gyakorlattól eltérően az egyéni tanulást, illetve a gyakorlást is az iskolai nevelés-oktatás részének tekinti. Ez egyben azt is jelenti, hogy az iskolai feladatellátás részének tekinti a napközi otthonos, illetve tanulószobai időszakot is, ezzel lehetővé teszi a munkarend rugalmas, differenciált alakítását. A törvény az iskola szocializációs funkciójának növelését kiemelt célként kezeli; az iskolát a felnövekvő generációk szociális terének tekinti, az étkezés, a pihenés, a sport, a játék, a művészet színtereként is értelmezi. A szabadidős programokat a tanulók igényéhez igazítják, és a szakkörök is szerves részét képezik a foglalkozásoknak. Ez az oktatási forma kevésbé megterhelő a tanulók számára, mint a hagyományos.

A jogszabály értelmében az egész napos iskolai nevelés és oktatás egységes keretbe foglalja a tanulók egyéni képességéhez igazodó fejlesztésének teljes folyamatát, biztosítva a tanulónak a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetőségét.

Az egész napos iskolában, mint élettérben gondolkodunk, így a megtervezett programelemek több síkban értelmezhetőek, nevezetesen:

Tanítási óra

Tehetséggondozás

Szabadidős tevékenység

Önálló tanulás

A tanítási órákon folyó nevelő-oktató tevékenységről a jogszabályi rendelkezések értelmében iskolánk helyi tanterve rendelkezik. Azt látjuk, hogy a tanórákat megerősítő, a személyes képességekre és készségekre támaszkodó programok jelentősen javítják a tanulmányi előmenetelt. A felkínált tehetséggondozó programokat tovább bővítve, az egész napos iskola keretében szélesebb mozgásterünk kínálkozik a fiatal személyiségének alakítására.

Felkínált tehetséggondozó programok kiválasztásának szempontjai:

Erősítse a tanuló tanulmányait

Támogassa a motivációjának kialakulását, fenntartását

Teremtse meg a lehetőségét a sikeres pályaválasztásnak, továbbtanulásnak

Teljesítse ki a tanuló fejlődését

Adjon a tanuló kezébe eszközt az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz, ismereteinek elmélyítéséhez, érdeklődésének kielégítéséhez

Kapcsolódjon az iskola választott prioritásaihoz

Értéket teremtsen

A kisgyermek – kiskamasz életében nagy jelentőséggel bír a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésének megtanulása. Fontos, hogy ez a tevékenység is értéket teremtve épüljön be a fejlődés folyamatába. A játék, bármely életkorban is élünk vele, fontos tere a személyiség fejlesztésének. A kreatív tevékenységek olyan életszerű ismereteket adnak a tanulónak, amit később a napi életében tud hasznosítani.

A szabadidős tevékenységek kiválasztásának elvei:

Praktikus ismeretet adjon

Értéket teremtsen

Szórakoztasson

Kikapcsolódást jelentsen

Építse a közösséget, a közösségi érzést

Nyissa ki a fiatal látókörét saját környezetén túlra

Az önálló tanulás jelentősége felértékelődött. A munkafegyelem és a kitartás, a célért való küzdés eközben elveszni látszik. A tanulónak látnia kell, hogy bár mi minden támogatást megadunk a tanulmányainak sikeres előmenetele érdekében, de az ő feladata ezt kihasználni, élni ezzel a lehetőséggel. A napi élet része kell legyen az az időszáv, amikor a tanuló „spontán” tanul, rögzíti és mélyíti az órán és tehetséggondozáson tanult információkat. Ennek érdekében az önálló tanulásra szánt idő védett idő az iskola napirendjében, mértékében az életkorhoz igazodik.

Napjainkban egyre több szociális és szocializációs feladat hárul az intézményekre. A mi iskolánkban ez fokozottan igaz. Az egész napos iskola, a fenntarthatóság, a ránk hárított nevelési helyzetek mind azt sugallják, hogy az itt eltöltött időben tudatosan és tervezetten irányítsuk a tanulók életét a szociális feladatok ellátásában is.

A tanulók számára felkínáljuk a napi háromszori intézményi étkezést. Választhatják ezt részben is. Ha a család nem kíván élni ezzel a lehetőséggel, akkor biztosítjuk, hogy társaival együtt, a saját maga hozott ételmét fogyassza el.

A tanuló számára az egész napos iskolában a munkakörülmények biztosítása kiemelt feladat. Szükséges a megfelelő mozgástér, infrastruktúra, eszközök biztosítása.

SZ. MELLÉKLET: KIEGÉSZÍTŐ PROGRAMOK

(választható elemek)

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra korszerűsítése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a.) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez,
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz,
- c.) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között,
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez,
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez,
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: A vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

A közvetlen és rögzített kommunikáció.

A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.

A reklámplakátok szerepe.

A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

A fogyasztói kultúra fejlődése.

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.

Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és település földrajzi sajátosságairól.

Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.

Vásárlási, fogyasztási szokásaink.

A család gazdálkodása.

Informatika:

Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásának használata.

Vásárlás az interneten.

Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További színterek:

Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).

Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és a társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

Adatgyűjtés, feldolgozás információörögzítés együttműködéssel

Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)

Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatokról való kiszakadás, az önállósodás, a kortárscsoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, amelyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket inkorporálnak és próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál.

A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása.

Információgyűjtés és -elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról.

Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé.

Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása.

Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.

Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése.

Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak.

Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása.

A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével

Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)

Személyiségfejlesztés

Közösségfejlesztés

Drámapedagógiai eszközök